

(злочин геноциду, злочини проти людяності та воєнні злочини) необхідно створення СМТ для розслідування злочину агресії, тому що іншого міжнародно-правового механізму наразі не існує.

Створення та діяльність СМТ щодо злочину агресії проти України, слід розглядати як реальний механізм для розслідування, притягнення до відповідальності та покарання вищого політично-військового керівництва країни-агресора за найтяжчий міжнародний злочин. Лише СМТ дасть змогу відновити справедливість і покарати всіх винних у жахливих злочинах, спричинених найбільшою війною у Європі з часів Другої світової.

Отже, з метою притягнення до відповідальності та покарання вищого політично-військового керівництва країни-агресора за найтяжчі міжнародні злочини скоєні в Україні необхідним є одночасна та паралельна реалізація двох механізмів: 1) механізм СМТ для розслідування та притягнення до відповідальності за злочин агресії; 2) механізм МКС для розслідування та притягнення до відповідальності за злочин геноциду, злочини проти людяності та воєнні злочини.

Література:

1. Римський Статут Міжнародного кримінального суду від 17 липня 1998 року. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_588#Text

DOI <https://doi.org/10.36059/978-966-397-292-3-80>

СТАН ПРАВОВОГО РЕГУЛЮВАННЯ ОНЛАЙН-ПЛАТФОРМ ДЛЯ ЕЛЕКТРОННОЇ КОМЕРЦІЇ В ДЕРЖАВАХ-ЧЛЕНАХ АСЕАН

Щербак Г. Р.

*аспірант кафедри міжнародного, цивільного та комерційного права
Державного торговельно-економічного університету
м. Київ, Україна*

Електронна комерція, безумовно, стала відігравати значну роль в житті держав-членів АСЕАН. Регіон Південно-Східної Азії, який охоплює близько 350 млн інтернет-користувачів, був визнаний одним з найбільш стрімко зростаючих у світі. Так за період 2017–2023 рр. обсяг електронної торгівлі виріс з 20 до 100 млрд доларів США. Також річне зростання прибутку від електронної торгівлі в період

2018–2023 рр. в середньому в 4 рази перевищувало річне зростання сукупного ВВП держав-членів АСЕАН протягом цього періоду, в той час, як річне зростання прибутку від електронної торгівлі у світі загалом перевищував річне зростання світового ВВП ц 2 рази [1, с. 2].

У 2000 році була підписана Рамкова угода е-АСЕАН, яка стосувалася інформаційно-комунікаційних технологій (далі – ІКТ) та електронної торгівлі. Відповідно до цієї угоди держави-члени Асоціації взяли на себе такі загальні зобов'язання як: співробітництво з метою розвитку, посилення та покращення конкурентоспроможності ІКТ сектору в АСЕАН; співробітництво з метою зменшення розриву в розвитку ІКТ між державами-членами АСЕАН; сприяння розвитку електронної торгівлі та інформаційної інфраструктури АСЕАН; лібералізації торгівлі товарами ІКТ; сприяння співпраці між публічним та приватним сектором у сфері ІКТ тощо (ст. 3–4). Для досягнення цього угодою передбачалося створення державами відповідної правової бази, підписання двосторонніх угод з лібералізації торгівлі товарами ІКТ, створення систем електронного уряду [2]. Надалі ці положення були висвітлені та більш конкретизовані в планах Економічної спільноти АСЕАН (АЕС), а саме: План АЕС 2015 та План АЕС 2025. В цих документах були визначені конкретні рекомендації та держав-членів АСЕАН [3, 4]. Закономірним продовженням угоди 2000 року стала Угода АСЕАН з електронної комерції 2019 року, яка стосувалася цієї сфери ІКТ. Відповідно до цього документу сторони взяли на себе зобов'язання співпрацювати з метою сприяння транскордонним електронним транзакціям; створення середовища довіри у сфері електронної торгівлі; посилення розвитку електронної торгівлі тощо. Для досягнення цього угодою передбачається співробітництво між сторонами у сфері кібербезпеки, захисту прав споживачів у сфері електронної торгівлі, сприянню безготівкових платежів [5]. Також паралельно з цим договором були створені Рамковий план дій АСЕАН з цифрової інтеграції 2019–2025 та Робоча програма АСЕАН з електронної комерції 2017–2021, в яких окрім деталізованих напрямків співробітництва, вказаних в Угоді АСЕАН з електронної комерції 2019, було вказано необхідність розширення доступності мобільного та інтернет-зв'язку на території держав-членів АСЕАН, зокрема в сільській місцевості [6, 7].

На національному рівні держави-члени АСЕАН з метою реалізації положень вище зазначених угод здійснили наступні заходи, а саме: Сінгапур запустив проєкт «План цифрового уряду», який є 5-річним планом, що базується на попередніх «генеральних планах електронного уряду» для використання цифрових технологій для створення послуг, орієнтованих на зацікавлені сторони; Таїланд запустив 3-річну

програму «Розвиток цифрового уряду на 2016–2019 роки», щоб створити план для визначення цифрових можливостей уряду відповідно до національних цілей; у Малайзії «Стратегічний план ІКТ у державному секторі Малайзії на 2016–2020 рр.» містить нове бачення ІКТ відповідно до національного порядку денного трансформації, щоб зробити Малайзію розвинутою країною до 2020 року, а також окреслює стратегії для різних міністерств і відомств щодо реалізації ініціатив щодо ІКТ; «Генеральний план ІКТ Камбоджі 2020» є ще одним прикладом відчутного стратегічного поштовху до перетворення Камбоджі на центр ІКТ у Південно-Східній Азії. Індонезії ще належить розробити комплексну цифрову політику [8, с. 69].

Також майже всі країни регіону АСЕАН прийняли нормативні акти або розпочали процес регулювання електронної комерції. Наприклад, Малайзія прийняла закон «Про електронну торгівлю» 2006 року для приватного сектору та закон «Про діяльність електронного уряду» 2007 року для державного сектора. У Таїланді, В'єтнамі та на Філіппінах немає спеціальної політики щодо електронної комерції, але існують різні правила, які регулюють електронну комерцію. Наприклад, у Таїланді діють закон «Про електронні транзакції» 2000 року, закон «Про комп'ютерні злочини» 2007 року, закон «Про захист споживачів» 1979 року, закон «Про прямі продажі та прямий маркетинг» 2002 року та інші правові положення [8, с. 70].

Однак для ряду країн АСЕАН залишається гострою проблема доступності мобільного та інтернет-зв'язку. Ряд країн мають досить низький відсоток інтернет користувачів від кількості населення: Камбоджа – 34%, Лаос – 25,5%, М'янма – 30,7%, Індонезія – 32,3% [1, с. 7]. Окрім того, в найменш розвинених країнах АСЕАН (Камбоджі, Лаосі та М'янмі) для сільської місцевості існує проблема не тільки з доступністю інтернет-зв'язку, але й з доступом до електроенергії. Невирішення цих проблем ставить під сумнів подальший розвиток електронної комерції та цифровізації в цих країнах.

Література:

1. Chen L. Improving Digital Connectivity for E-commerce: A Policy Framework and Empirical Note for ASEAN. *ERIA Discussion Paper Series*. 2020. No. 327. P. 1–34. URL: <https://www.eria.org/uploads/media/discussion-papers/Improving-Digital-Connectivity-for-E-commerce.pdf> (date of access: 02.02.2022).
2. e-ASEAN Framework Agreement. Date of update: 24.11.2000. ASEAN Secretariat. URL: <https://agreement.asean.org/media/download/20140119121135.pdf> (date of access: 02.02.2022).

3. 2019 ASEAN Agreement on Electronic Commerce. Date of update: 22.01.2019. ASEAN Secretariat. URL: <https://agreement.asean.org/media/download/20190306035048.pdf> (date of access: 02.02.2022).
4. ASEAN Economic community Blueprint 2015. Date of update: 01.01.2008. ASEAN Secretariat. URL: <https://www.asean.org/wp-content/uploads/images/archive/5187-10.pdf> (date of access: 02.02.2022).
5. ASEAN Economic community Blueprint 2025. Date of update: 01.11.2015. ASEAN Secretariat. URL: <https://asean.org/asean-economic-community-blueprint-2025/> (date of access: 02.02.2022).
6. ASEAN Work Programme on Electronic Commerce 2017–2021. Date of update: 01.01.2017. ASEAN Secretariat. URL: https://asean.org/wp-content/uploads/2021/09/ASEAN-Work-Programme-on-Electronic-Commerce_published.pdf (date of access: 02.02.2022).
7. ASEAN Digital Integration Framework Action Plan 2019-2025. Date of update: 01.09.2019. ASEAN Secretariat. URL: <https://asean.org/wp-content/uploads/2020/12/Adopted-ASEAN-Digital-Integration-Framework.pdf> (date of access: 02.02.2022).
8. Majumdar Sh. K., Sarma A. P., Majumdar S. E-commerce and Digital Connectivity: Unleashing the Potential for Greater India–ASEAN Integration. *Journal of Asian Economic Integration*. 2020. No. 2(1). P. 62–81. URL: https://aseanindiacentre.org.in/sites/default/files/2021-09/AIC%20commentary%202_new.pdf (date of access: 02.02.2022).